
PWYLLGOR SAFONAU DYDD LLUN, 12 MAWRTH 2018

Yn bresennol:-

Aelodau Etholedig:- Y Cyngorwyr Beth Lawton, Anne Lloyd Jones a Dewi Roberts.

Aelodau Annibynnol:- Mr Aled Jones, Miss Margaret Jones (is-gadeirydd yn cadeirio) a Mr David Wareing.

Aelod Pwyllgor Cymuned:- Mr Richard Parry Hughes

Hefyd yn Bresennol: Iwan Evans (Swyddog Monitro), Sion Huws (Uwch Gyfreithiwr) ac Eirian Roberts (Swyddog Cefnogi Aelodau).

Cyfeiriwyd at waeledd gŵr y Dr Einir Young a nodwyd bod yr aelodau yn dymuno anfon eu cofion at y ddau ohonynt.

Croesawyd y Cyngorwyr Beth Lawton ac Anne Lloyd Jones i'w cyfarfod cyntaf o'r pwyllgor hwn.

Gan fod 4 aelod etholedig a 3 aelod annibynnol yn bresennol ar ddechrau'r cyfarfod, cytunodd y Cyngorwyr Dewi Roberts i ymneilltuo o'r cyfarfod, er mwyn sicrhau cworwm.

1. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan y Dr Einir Young (Cadeirydd) a Ms Jacqueline Hughes.

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd datganiad o fuddiant gan unrhyw aelod oedd yn bresennol.

3. MATERION BRYD

Ni chodwyd unrhyw faterion bryd.

4. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod blaenorol o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 2 Hydref, 2017 fel rhai cywir.

5. HYFFORDDIANT CYNGHORAU CYMUNED

Cyflwynwyd – adroddiad y Swyddog Monitro yn argymhell cyflwyno trefn amgen o ddarparu hyfforddiant i gynghorau tref a chymuned, a olygai gynnig darparu hyfforddwr i ddod i gynnal sesiwn ar y Cod Ymddygiad yn ardaloedd y cynghorau eu hunain, yn hytrach na chanoli sesiynau yn y prif ganolfannau'n unig.

Yn ystod y drafodaeth, nodwyd:-

- Bod angen rhoi anogaeth gref i gynghorau gyd-weithio gyda chynghorau cyfagos ar hyn gan na fyddai'n ymarferol i'r hyfforddwr ymweld â'r 64 cyngor tref a chymuned yng Ngwynedd yn unigol.
- Y gellid rhedeg rhaglen gyson o sesiynau hyfforddiant, cyn belled â bod y galw yna a theilwrio'r sesiynau yn ôl y gofyn.

- Y gellid cynnwys taflen yn y pecyn anwytho a ddarperir ar gyfer aelodau newydd o gynghorau tref / cymuned yn crynhoi prif bwyntiau'r Cod Ymddygiad ar ffurf pwyntiau bwled ac yn darparu manylion cyswllt y Swyddog Monitro.

PENDERFYNWYD

- (a) Cynnal peilot am flwyddyn o ddarparu hyfforddwr ar y Cod Ymddygiad i gynghorau tref a chymuned, yn unol â'r adroddiad, ac adrodd yn ôl ymhen 12 mis ar y casgliadau.**
- (b) Cynnwys taflen gryno ar y Cod Ymddygiad yn y pecyn anwytho a ddarperir ar gyfer aelodau newydd o gynghorau tref / cymuned.**

6. SWYDDOGAETHAU'R PWYLLGOR SAFONAU

Cyflwynwyd – adroddiad y Swyddog Monitro yn rhoi trosolwg o swyddogaethau'r Pwyllgor Safonau, yn bennaf er budd yr aelodau newydd, ond hefyd fel dull o atgoffa pawb o'r hyn y dylai'r pwyllgor ei wneud a'r hyn y gall ei wneud.

Yn ystod y drafodaeth, nodwyd:-

- Bod datgan buddiant yn broblem neilltuol yn y Pwyllgor Craffu Gofal. 'Roedd mwyafrif aelodau'r pwyllgor wedi dewis mynd ar y pwyllgor hwnnw oherwydd eu bod yn ymddiddori yn y maes gofal / iechyd, ond gan fod y diddordeb hwnnw'n aml yn tarddu o'u cefndir proffesiynol hwy, neu aelod o'u teulu, e.e. yn uniongyrchol gyflogedig, neu'n gweithio mewn partneriaeth, gyda'r gwasanaeth iechyd, 'roedd yn ofynnol iddynt ymneilltuo o'r cyfarfodydd yn aml oherwydd eu buddiant yn y materion dan ystyriaeth.
- Bod gwaith ar droed i baratoi nodyn yn cynghori ar nifer o sefyllfaoedd fel hyn er ceisio adnabod lle mae'r ffiniau gan ei bod yn mynd yn gynyddol anodd gweithredu'r Cod yn briodol tra'n gwarchod y broses ddemocrataidd.
- Os yw aelod yn gorfod datgan buddiant mor aml, dylid gofyn y cwestiwn ai dyma'r pwyllgor gorau i'r aelod fod yn gwasanaethu arno? I'r gwrthwyneb, 'roedd peryg' wedyn o golli gwir arbenigedd ar y pwyllgor.
- Bod goddefeb yn un ffordd ymlaen, ond 'roedd hynny'n ddibynnol ar y seiliau. Awgrymwyd efallai bod angen codi ymwybyddiaeth aelodau craffu bod modd iddynt gyflwyno cais am oddefeb.
- Ei bod yn bwysig bod aelodau yn darllen adroddiadau sy'n mynd gerbron gwahanol bwyllgorau ac yn cysylltu ymlaen llaw gyda'r Swyddog Monitro neu'r Uwch Gyfreithiwr Corfforaethol os ydynt yn amau y gallai fod ganddynt fuddiant mewn eitem ar y rhaglen.
- Er bod mwyafrif y cwynion i'r Ombwdsmon yn cael eu gollwng yn y pen draw, gall aros am y dyfarniad olygu cyfnod anodd iawn i aelod y cyflwynwyd cŵyn yn ei erbyn. Cadarnhawyd bod y drefn yn gyfrinachol nes cyrraedd gwrandawriad llawn gerbron y Pwyllgor Safonau neu'r Panel Dyfarnu.

Yn ychwanegol i gynnwys yr adroddiad, a chan bod aelodaeth y Pwyllgor Safonau bellach yn gyflawn, nododd y Swyddog Monitro ei fwriad i drefnu hyfforddiant byr i aelodau'r pwyllgor ar y drefn gwrandawriadau.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad.

7. HONIADAU YN ERBYN AELODAU

Cyflwynwyd – adroddiad y Swyddog Monitro yn nodi penderfyniadau'r Ombwdsmon ar gwynion ffurfiol yn erbyn aelodau.

Yn ystod y drafodaeth, nodwyd:-

- Bod yr Ombwdsmon yn cymryd amser maith i ddod i benderfyniad ar achosion unigol pan yn cynnal ymchwiliad a bod hynny'n achosi straen i'r sawl y gwnaed honiad yn ei erbyn.
- Bod pobl yn cael eu siomi gan benderfyniad yr Ombwdsmon i beidio ymchwilio i'w cŵyn.
- Bod trefn o benderfynu'n lleol ar gwynion yn well, ond y cydnabyddir bod hynny ar gyfer mân gwynion yn unig.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad.

8. FFORWM PWYLLGORAU SAFONAU GOGLEDD CYMRU

Cyflwynwyd, er gwybodaeth – cofnodion cyfarfod o Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru a gynhaliwyd ar 10 Ebrill, 2017.

Nododd y Swyddog Monitro:-

- Bod aelodaeth y fforwm bellach wedi'i ymestyn i gynnwys cynghorau Ceredigion a Phowys.
- Iddo wirfoddoli i gynnal cyfarfod nesaf y fforwm yng Ngwynedd yn ystod Mai / Mehefin.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad.

Dechreuodd y cyfarfod am 11.00 y.b. a daeth i ben am 12.10 y.h.

CADEIRYDD